
Folkets Hus och Parker synpunkter på Svenska Filminstitutets förslag ”Rådens sammansättning, form och funktion”

Styrelsen för Stiftelsen Svenska Filminstitutet har utifrån regeringens proposition *Mer film för fler – en sammanhållen filmpolitik* (prop. 2015/16:132) tagit fram ett förslag till sammansättning, form och funktion för de råd som propositionen anger bör skapas. Regeringen framhåller i propositionen att processen för att utse rådets representanter bör ske på ett sådant sätt att råden är representativa för och har legitimitet i branschen.

Folkets Hus och Parker (FHP) har sedan filmavtalets införande varit part i filmavtalet. Tillsammans med Våra Gårdar (VG) har FHP representerat biografer utanför SF-sfären. I filmavtalets olika frågor har FHP haft ett folkrörelseperspektiv på hur en filmpolitik bör utformas för att film ska ses på bio i hela landet. FHPs och VGs deltagande i filmavtalet har varit en viktig motvikt för att inte endast ”monopolistens” röst ska höras. Inte minst från politiskt håll har detta på olika sätt markerats.

Folkets Hus och Parker synpunkter angående SFI:s förslag:

1. FHP anser att råden har en alltför traditionell indelning utifrån branschens nuvarande struktur, vilket liknar en ”stuprörmodell”. Denna modell minskar möjligheten till att pröva olika förslag och idéer ur ett helhetsperspektiv. I nuvarande filmavtalsmodell finns till stor del branschens olika aktörer samlade kring samma bord. Genom att förslag blir synade och blir föremål för olika perspektiv skapas nya innovativa lösningar. Genom att olika branschaktörer sitter vid samma bord skapas förståelse för varandras verklighet. FHP efterlyser ett tvärsektoriellt råd eller ytterligare ett forum där branschens olika aktörer har i uppdrag att diskutera filmområdet utifrån ett helhetsperspektiv.
2. I avsnitt 2 i propositionen skriver regeringen följande;
”Nya former för samverkan och inflytande med filmbranschen bör införas som inkluderar såväl de nuvarande parterna i filmavtalet som andra centrala aktörer inom sektorn. Samverkan med filmbranschen bör ske både på övergripande politisk nivå och mellan Filminstitutet och branschens aktörer. Syftet med samverkan bör framför allt vara att garantera filmbranschens aktörer insyn och möjlighet att påverka utformningen av filmstöden. Det bör ske genom att särskilda råd inrättas vid Filminstitutet. Ledamöter i rådet bör utses av Filminstitutets styrelse.”

FHP noterar att det inte framgår av SFI:s förslag hur samverkan med filmbranschen på övergripande politisk nivå ska fungera.

För att råden ska upplevas som relevanta, angelägna krävs att råden representerar branschens aktörer. Men rådets status hänger även samman med hur SFI och dess styrelse blir representerade i råden.

Det finns en uppenbar risk att utpekade organisationers ledningar väljer att prioritera samverkan på en övergripande politisk nivå istället för råden. För att undvika att råden kommer att betraktas som samtalsforum, endast på tjänstemannanivå, menar FHP att SFI bör överväga att även vara representerade med styrelseledamöter i de olika råden.

3. SFI föreslår att råden även ska ha s.k. fria platser. FHP anser att detta förslag förstärker intrycket att råden blir ett allmänt samtalsforum. FHP håller med om att en svaghet med nuvarande filmavtal är att flera parter, som tex företrädare för filmskaparna och producenterna inte är representerade. Det är därför bra att dessa nu ges plats i de kommande råden. Men vem ska de direktvalda aktörerna till de fria platserna representera? Övriga parter representerar olika organisationer och kommer också ha ett ansvar gentemot sina respektive organisationer för de frågor dessa kommer att driva. Däremot blir det svårare att kräva ansvar från en enskild person. Det är lätt att driva olika krav i en sådan situation eftersom man också saknar ett ansvar. Det skulle vara helt otänkbart att de fria platserna vigs åt filmkunniga personer som också har ett journalistiskt uppdrag: man kan inte både vara med och forma innehållet för att sedan vara med och granska makten. Sammantaget dessa synpunkter avstyrker FHP förslaget om fria platser i råden.

Calle Nathanson
Vd
Folkets Hus och Parker